

□ Czas czytania: 5 min.

Misja salezjańska w Etiopii i Erytrei rozpoczęła się w 1975 r., kiedy trzech pierwsi salezjanie – ks. Patrick Morrin z Irlandii, ks. Joseph Reza ze Stanów Zjednoczonych i ks. Cesare Bullo z Włoch – przybyli do Mekele, w Tigray w Etiopii. Pod kierownictwem Inspektorii Bliskiego Wschodu (MOR) odpowiedzieli na wezwanie Zgromadzenia do przekraczania nowych granic. Później, w 1982 r., inni misjonarze z Prowincji Włosko-Lombardzko-Emiliańskiej (ILE) przybyli do Dilla w ramach *Projektu Afryka*. Obecność salezjańska w Erytrei rozpoczęła się w Dekemhare w 1995 roku. W 1998 r. wspólnoty z dwóch inspektorii połączyły się, tworząc Wizytatorię „Mariam Kidane Meheret” (AET).

W październiku 2025 r. będziemy obchodzić nasz złoty jubileusz 50-lecia obecności salezjańskiej. Będzie to czas dziękczynienia i uwielbienia Pana, wspomnienia i wyrażania wdzięczności tym, którzy urzeczywistniali charyzmat salezjański wśród młodzieży Etiopii i Erytrei. Szczególne podziękowania należą się wszystkim misjonarzom i dobroczyńcom: niech Bóg wam obficie błogosławi.

Kiedy Bóg chce błogosławić swój lud, posługuje się innymi ludźmi. Kiedy chciał błogosławić wszystkie narody, wezwał Abrahama: *Wszystkie ludy ziemi będą sobie życzyć szczęścia takiego, jakie jest udziałem twego potomstwa, dlatego że usłuchałeś mego rozkazu* (Rdz 22,18). Kiedy chciał wyzwolić swój lud z niewoli, wezwał Mojżesza (Wj 3). Kiedy chciał przypomnieć swojemu ludowi o swojej miłości, powołał proroków. A w naszych czasach Bóg przemówił przez swojego Syna: *Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Jego to ustanowił dziedzicem wszystkich rzeczy, przez Niego też stworzył wszechświat* (Hbr 1,1-2). Jego miłość została nam objawiona poprzez wcielenie Drugiej Osoby Trójcy Świętej: Słowo Boże stało się ciałem (por. J 1,14), aby pokazać nam, jak bardzo nas kocha: *Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne* (J 3,16).

Kiedy Bóg zapragnął pobłogosławić etiopską i erytrejską młodzież poprzez charyzmat salezjański, zainspirował nieżyjącego już biskupa eparchii Adigrat, Jego Ekscelencję Abune Hailemariam Kahsay. Poprosił on salezjanów, aby przybyli do jego eparchii i zaoferowali młodym ludziom integralną edukację. Kiedy mówimy „tak” Panu i współpracujemy z Nim, aby błogosławić Jego lud, musimy być konsekwentni, wytrwali i zaangażowani w zrozumienie Jego planu i czasu, a także

wnieść swój własny wkład.

Ponieważ odpowiedź ze strony salezjanów nadchodziła powoli, biskup Hailemariam poprosił trzech swoich księży studiujących we Włoszech, aby zostali salezjanami, rozpoczynając w ten sposób salezjańską obecność w Etiopii. Jeden z tych kapłanów, Abba Sebhatleab Worku, po tym jak został salezjaninem i nauczał filozofii w Libanie podczas formacji początkowej, został mianowany biskupem eparchii Adigrat, zastępując Abune Hailemariam Kahsay. Jak mówi Słowo Boże: *Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Jeżeli ziarno pszenicy wpadłszy w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli obumrze, przynosi plon obfity* (J 12, 24). Owoc nie przyszedł, gdy Abune Hailemariam żył, ale ziarno, które zasiał, przyniosło owoce po jego śmierci. Abba Sebhatleab Worku złożył profesję wieczystą przed konsekracją biskupią i mógł powitać pierwszych salezjanów 17 października 1975 r. w Mekele. Od tego czasu salezjańska obecność rozprzestrzeniła się w różnych częściach Etiopii – Adigrat, Adwa, Shire, Dilla, Soddo, Adamitullu, Zway, Debrezeit, Addis Abeba, Gambella – oraz w Erytrei – Dekemhare, Asmara i Barentu.

Obecnie naszych dzieł jest szesnaście: trzynaście wspólnot w Etiopii i trzy w Erytrei. W Etiopii prowadzimy sześć szkół technicznych, osiem szkół podstawowych, pięć szkół średnich, trzynaście oratoriów/centrów młodzieżowych, dom dla nieletnich zagrożonych, pięć parafii i trzy aspirantaty, a także domy formacyjne dla nowicjuszy i postnowicjuszy.

Pod względem geograficznym Etiopia znajduje się w Afryce Wschodniej, w Rogu Afryki, granicząc z Kenią, Somalią, Dżibuti, Erytreą, Sudanem i Sudanem Południowym. Jest to jeden z najstarszych krajów, czasami nazywany Królestwem Aksumitów. Historycznie, pomimo postępu, brak ciągłości i powtarzające się konflikty doprowadziły do zniszczenia wcześniejszych osiągnięć i wielokrotnych prób rozpoczęcia od nowa, zamiast budowania na istniejących fundamentach. Przyczyniło się to do utrzymania Etiopii wśród krajów najsłabiej rozwiniętych.

W ciągu pięćdziesięciu lat obecności salezjanów byliśmy świadkami trzech krwawych wojen. W latach 1974-1991, czyli przez siedemnaście lat, trwała wojna domowa mająca na celu obalenie dyktatora i ustanowienie demokratycznego rządu. W latach 1998-2000 toczyła się dwuletnia wojna pod pretekstem konfliktu granicznego z Erytreą. W 2020 r. wybuchł konflikt między rządem federalnym i jego sojusznikami a regionem Tigray; chociaż najwyraźniej zakończył się w 2022 r. porozumieniem z Pretorii, wojna trwała nadal między rządem federalnym a

regionem Amhara i nadal trwa. Co więcej, konflikty, które rozpoczęły się lata temu w regionie Oromia – jednym z największych regionów Etiopii – nadal trwają.

Wojna pochłania ogromne zasoby ludzkie i materialne, niszczy infrastrukturę i relacje międzyludzkie oraz utrudnia inwestycje i turystykę. Jesteśmy świadkami tych skutków w naszych krajach i w wielu częściach świata.

Jako salezianie wierzymy, że jedyną drogą wyjścia z konfliktów, wojen, ubóstwa i braku pokoju jest edukacja. Pomimo wojen i konfliktów nadal zapewniamy edukację ubogim młodym ludziom, pomagając im budować przyszłość i żyć w harmonii. Praktykując salezjański system prewencyjny – będąc obecnym wśród młodych, okazując zainteresowanie ich życiem, będąc gotowym do słuchania i dialogu z nimi, *przekazując wartości religijne, będąc rozsądnym i zawsze działając z miłością* – ułatwiamy im edukację.

Podczas naszej 50-letniej podróży stawiliśmy czoła wyzwaniom politycznym (destabilizacja i wojny), a także trudnościom społecznym i gospodarczym. Obecnie głównymi wyzwaniami są niestabilność polityczna i zasoby, zarówno ludzkie (powołania), jak i finansowe. Podążając za wskazaniem Kapituł Generalnych, dążymy do współpracy ze świeckimi; choć poczyniliśmy postępy, przed nami jeszcze długa droga. Kolejnym wyzwaniem jest współpraca z Rodziną Salezjańską. Jesteśmy głęboko wdzięczni inspektoriom, które przyczyniły się do powstania i wzrostu obecności salezjańskiej w Etiopii i Erytrei.

Wciąż znajdujemy się w sytuacji kryzysowej z powodu trwającej wojny i niestabilności, z wieloma wewnętrznymi przesiedleńcami w obozach i szkołach w Tigray – wiele szkół rządowych nie zapewnia edukacji uczniom. Nasze szkoły goszczą uczniów wśród osób wewnętrźnie przesiedlonych, a rodziny te nadal potrzebują codziennego jedzenia. Interweniujemy, kiedy możemy, z pomocą sieci *Don Bosco* i innych dobroczyńców. Uczniowie są całkowicie zależni od nas, jeśli chodzi o jakiegokolwiek materiały szkolne.

Jeśli chodzi o nasze życie religijne, musimy radzić sobie z brakiem wyszkolonych liderów formacji. Chociaż wciąż pojawiają się powołania, nasza zdolność do zajmowania się nimi – zwłaszcza biorąc pod uwagę czasy, w których żyjemy – wymaga bardziej wykwalifikowanego personelu.

W Etiopii i Erytrei jest 104 salezjanów, wliczając w to tych w formacji początkowej.

Większość z nich to miejscowe powołania, które już zajmują odpowiedzialne stanowiska, co pokazuje, że została stworzona solidna baza. Wizytatoria (AET) koncentruje się na trzech głównych priorytetach: *salezjańskiej charyzmatycznej tożsamości zakonnej, duszpasterstwie młodzieżowym angażującym świeckich i samowystarczalności.*

Mamy nadzieję, że stopniowo będziemy wyciągać wnioski z naszej historii i starać się żyć razem w harmonii, aby misja mogła rozwijać się bez przeszkód, służąc młodym ludziom w potrzebie. W ten sposób chcemy wnieść znaczący wkład w edukację i rozwój młodych ludzi, kształtując dobrych wierzących i prawych obywateli.

Wraz z naszymi dobroczyńcami i wszystkimi naszymi współpracownikami zobowiązujemy się do dalszego kroczenia z młodymi ludźmi, pracując na rzecz lepszego społeczeństwa i świętszego Kościoła!

ks. Hailemariam MEDHIN sdb
Przełożony Wizytatorii – AET